

Samen goede, inspirerende voorbeelden bekijken is een fijne manier van leren hoe de buitenruimte ingericht kan worden. In oktober organiseerde Springzaad een meerdaagse excursie naar natuurspeelplekken en groene schoolpleinen in Freiburg. Groene pedagoog Ilse Vonder over wat haar raakte.

Het geheime plekje

Tekst: Ilse Vonder

Foto's: Sigrun Lobst

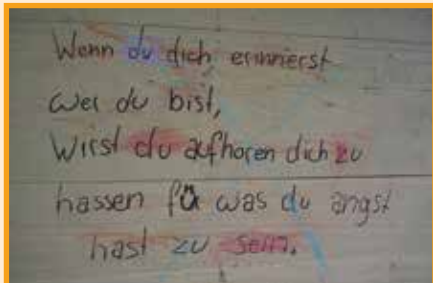
Aan de rand van het grote stenen plein stond een bouwkeet tussen de bosjes. Een hellinkje op, over een zanderig kruipdoor-sluipdoorpaadje, en daarachter... een hutje gevormd door lage, overhangende ligustertakken. Met een lenig grote-mensenlijf kon je je net naar binnen wurmen. Daar hadden kleuters een zitplekje gemaakt van stammetjes. In een nisje tussen de takken lag een verzameling rode en oranje bessen.

Vol verwondering keken we elkaar aan. Zonder woorden beseften we dat op dit soort plekjes het geheime kinderleven zich afspeelt, zonder goedbedoelende volwassenen. Hier gaat het gewoon om er zijn,

samen of alleen. Stil zitten, kijken, en stiekem hopen dat niemand je kan vinden. Fantaseren dat je samen weggelopen bent en dat er misschien wel een wild beest in de struiken zit. Samen griezelen. Of bedenken dat je hier gaat slapen en eten gaat zoeken. Bladeren verzamelen om een bed te maken. Of bedenken dat je nog meer spullen nodig hebt in je hut en die gaan zoeken: stokken tegen de wilde dieren of eikels om eekhoortjes te lokken. Het is een plekje om steeds weer terug te komen, alleen of samen. Iedere keer is weer anders, als het waait of plotseling gaat regenen. Soms is er ruzie als het ene kind iets anders wil dan de anderen. Soms wil een kind gewoon alleen zijn.

De groepsleden die al weer verder gelopen waren riepen we terug naar

dit plekje. Ook bij hen zagen we dat ze begrepen waar het om draaide, hoe belangrijk zo'n plekje is voor de kinderwereld. Dat gun je ieder kind! Tijdens onze excursies in Freiburg hoorde ik veel gesprekken over de risico's van het betreffende speellandschap, de speelaanleidingen en -toestellen. Soms kreeg ik het gevoel dat ik op pad was met vakkundige veiligheidsinspecteurs die dit alles beoordeelden vanuit de TÜV-normen. Kort gezegd: "maar als een kind hier af valt....". Wat veel minder onder woorden werd gebracht, was de pedagogische visie: waarom is dit zo goed voor kinderen? Ook ik, als groene pedagoog, heb daar te weinig woorden aan gegeven. Deels kwam dit, omdat we -begrijpelijkerwijs- nauwelijks kinderen in hun spel konden observeren. Zij hadden ons de waarde

'Als je je herinnert wie je bent, zal je stoppen jezelf te haten voor wat je vreest te zijn.'

Speelplekken zelf ervaren werkt natuurlijk nog beter dan bekijken

Naturkindergarten Waldwiesel op het terrein van het Kinderabenteuerhof Freiburg

kunnen laten zien van deze speel-landschappen. Wat het betekent voor hun ontwikkeling, persoonlijke vorming, welbevinden en hun

geluk. Maar ook, omdat we elkaar woordeloos begrepen. We hadden geen woorden nodig om te beseffen hoe goed dit alles is voor kinderen.

Toch denk ik dat het belangrijk is ons te trainen om de groen-pedagogische waarde van natuurspeelplaatsen evenveel te benoemen als de technische- en veiligheidsaspecten. Laten we ons oefenen om daarmee een tegenwicht te bieden aan de technische benadering. En laten we vooral de tijd nemen om kinderen te observeren tijdens hun spel in reguliere en natuurspeelplekken. Waarin onderscheidt zich het spel? Hoe wordt de fantasie geprikkeld? Wat levert onze mooie speelnatuur kinderen op in hun weg door het leven?

Ilse Vonder is Orthopedagoog/ GZ-psycholoog en aangesloten bij Stichting Groene Pedagogiek en Springzaad.